kurtuluş YOLU
★ halk gazetesi ★

15 KURUŞ
15 Aralık 1968
YIL: 1 SAYI: 2

BELEDİYEDE YAĞMA!...

Ataköyün 13 Katlı Apartmanlarında Oturanlar Bedava Su Kullanıyorlar...

«Nasıl olur» demeyin sakın. «Bizim bildiğimiz, suyun metreküpü, 30 metreküp kullananlara 92, daha fazla kullananlara 152 kuruştur» da demeyin. Bildiğiniz bu ama, bilmediğiniz de, Ataköyün 13 katlı apartmanlarında oturanların gerçekten bedava su kullandıklarıdır.

Ataköy, Emlak Kredi Bankası tarafından yaptırılan ve isteyenlere satılan modern bir sitedir. O Emlak kredi Bankası ki; halka mesken kredisi vermekle görevli bir devlet kuruluşudur. Emlak Kredi Bankasının yaptırdığı bu apartmanları satın alan kişiler ise, öyle kişilerdir ki; bir daire için 250.000.— lira ödeyebilirler ve hemen hemen hepsinin kapılarında hususi arabaları vardır.

Ve bu Ataköy, İstanbul denen şehrin bir parçasıdır. O İstanbul ki, birçok semtleri susuzdur. Her 100 evden 31 inde su yoktur. Çeşme başlarında su için kavgalar olur. Ve şehitler verilir. İstanbulda her yaz, su kavgasından 2-3 kişi çeşme başlarında ölür. Ve İstanbulun susuz gecekondu semtlerinde suyun metreküpü 27. liradır. Çünkü su, sakalardan alınır.

İşte böyle susuz İstanbulun, «su» lu Ataköyünde su bedava... İşte böyle gecekondu semtlerinde 27 liraya su satılan fakir İstanbulun, zengin Ataköyünde su bedava...

Hikâye birkaç sene evvelinden başlar. Ataköy sitesi kurulurken su için bazı kuyular açıldı. Ve apartmanların suyu buralardan temin ediliyordu. Daha sonraları Sular İdaresi Çırpıcı, Zeytinburnu ve Ataköyde yeni kuyular açtıktan sonra tesislerin tamamını devir aldı. Ve Ataköy apartmanlarında oturanları abone yapmaya başladı. Bir ve ikinci kısımlar abone oldular. Ama üçüncü kısım bir türlü abone olmuyordu. Hâlâ da olmadı. Yani kullandığı su için İstanbul Belediyesinin Sular İdaresine para ödemeyi red etti. Sebep, sözüm ona Banka ile aralarında mukaveledeki su maddesi yüzünden anlaşmazlık çıkmış. Üçüncü kısım para ödemezdi de bir ve ikinci kısım hiç ödermiydiler? Tabii onlar da ödemezdi. Ve hikâye böyle başladı.

Şimdi, 1968 Temmuzundan beri Ataköy apartmanlarına günde 4000 metreküp su verilmektedir. Yani senede 1 460 000 metre küp su; Yılda tam 2.220.000. lira yapıyor Bu ufak hesaba göre Sular idaresi, halen, yılda 2.220.000 LİRALIK SUYU ATAKÖY APARTMANLARINA BEDAVA VERMEKTEDİR. Ve suyu istese de kesememektedir. Çünkü söylediğine göre, apartmanlarda oturan hanımefendiler, gidip su vanalarının üzerine oturmaktaymışlar. Ve polisler de gelse kalkmayıp, suyun kapatılmasına mani olmaktaymışlar. Hatta ara sıra polisle aralarında çatışmalar dahi olurmuş. Sayın Valimiz de Ataköylü hanımefendiler'le polis arasında aracı olmuş, Temmuzdan beri bu meseleyi halletmekle meşgul imiş. Sayın Valimiz bu aracılığı yapa dursun, beri yanda senede 2 milyondan fazla yağma devam etmektedir. Halkın suyunu adaletsiz bir şekilde zengin semtlere vermek bir yana üstelik bu iş bedava yapılmaktadır.

Ataköy apartmanlarında oturan beyler işlerini telefonla gördürürlerken «hanımefendiler» de gidip su vanalarının üzerine oturmakta devam ediyorlar. Yani tıs... tıs... durmuyorlar. Ve onun için de muslukları tıs... tıs... ötmüyor.

Bu bir derstir. Bilhassa Eyüp, Gazi-Osman Paşa, Zeytinburnu ve diğer fakir, susuz semtlerde oturanlar için bir derstir. Akıllı insanlar böyle derslerden, ders almasını bilen insanlardır. Akıllı insanlar haklarını arayan ve hakları için direnen insanlardır. Yoksa tıs tıs oturanlar değil.

Susuz semtlerin fakir insanları da TIS... TIS... oturdukları sürece, musluklarının hep tıslamaya mahkûm olduğunu artık anlamalıdırlar.

C. A.

BAŞYAZI

BAĞIMSIZLIĞIMIZ

Atom silâhları ile yüklü Amerika harp gemilerinin boğazlarımızdan geçip Karadenizde gövde gösterileri yapmaları, Rusların harp gemilerini boğazlarımızdan geçirerek Akdenizdeki Amerikan 6. Filosuna karşı kuvvetlerini günbegün arttırmak istemeleri olayları üzerinde hassasiyetle durmak gerekmektedir.

Karadeniz ve Akdenizde insanlığın ve halkımızın başına bela olabilecek voltaların atılışından endişe duymadıklarını rahatlıkla aifade eden ilgili ve yetkili kişilerimiz ise, bu gemilerin boğazlarımızdan geçişlerini «Möntrö antlaşmasına uygundur» sözleri ile geçiştirmek istemektedirler.

Son zamanlara kadar kendi sınırlarını korumaya kuvvet vermiş olan Ruslar, acaba neden Akdenize savaş gemilerini indirmek ihtiyacını duymuşlardır? Neden Türkiyeye ikide bir nota verip dururlar?

1. Ruslar, Arap — İsrail çatışmasında Arap ülkelerini desteklemektedirler. 1967 savaşında Arapların yenilgiye uğramasında Amerikanın ve Amerikanın 6. Filosunun büyük rolü vardı. Amerikalılar Akdenizde istedikleri gibi volta attıkları sürece, birçok Akdeniz ülkesinde huzursuzluk alabildiğine gelişecekti. Ruslar Akdenize kendi kuvvetlerini indirmek istemekle bu sularda Amerikanın karşısında bir denge kurmak istemektedirler.

2. Amerikalılar Karadeniz kıyılarımızda dev radar üslerine sahiptirler. Sık sık kontrolumuz ve haberimiz dışında Rusya üzerine teftiş adı altında ve bizim haber ve kontrolumuz dışında uçaklar uçururlar. Bunlarla da yetinmezler, Karadenize atom silâhları ile yüklü casus gemileri çıkarırlar. Böylesine açıktan yürütülen ve emniyetlerini tehlikeye düşüren hareketler Türk toprak ve sularından yö-

Devamı 4. Sayfada

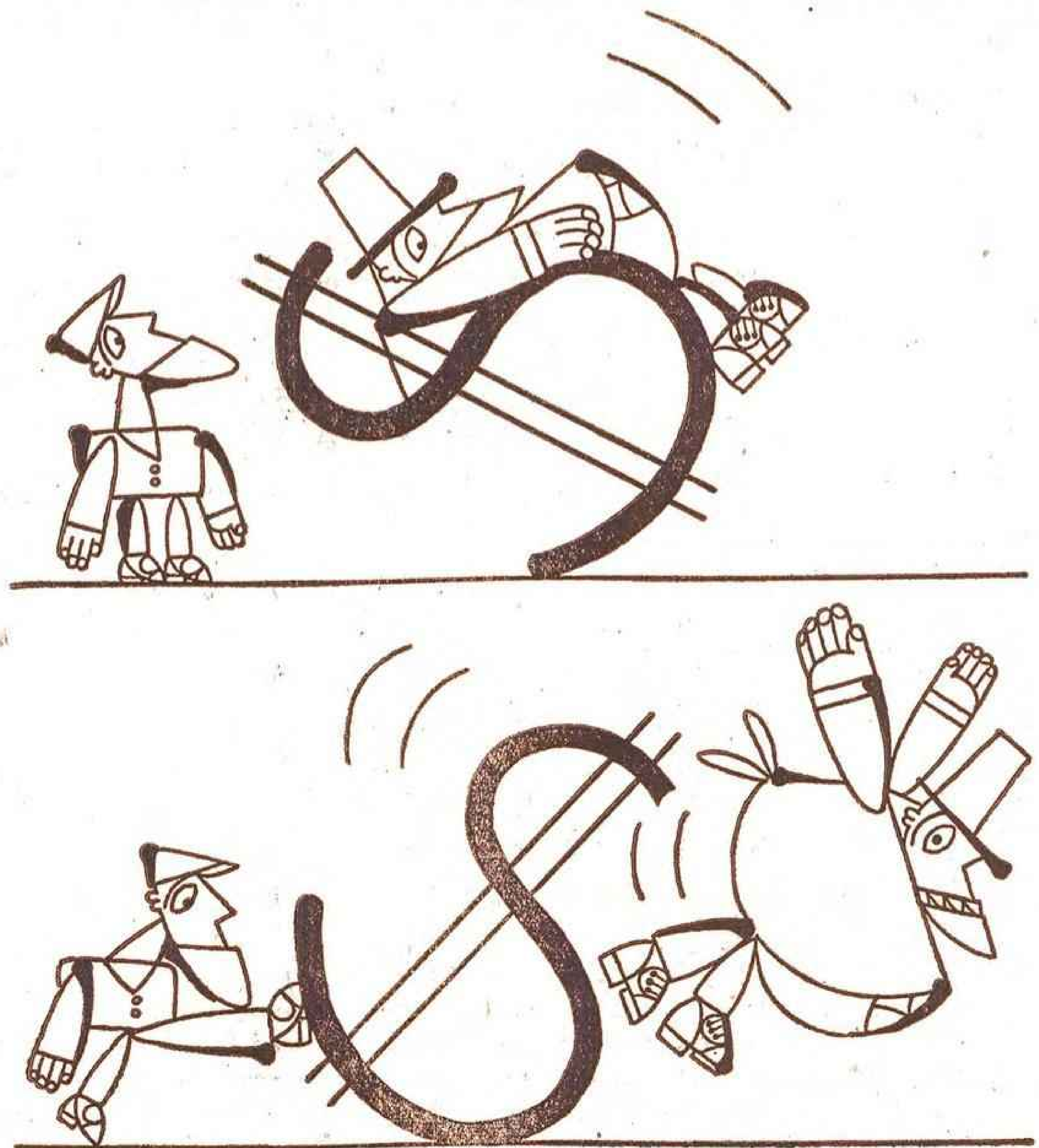
MAGİRUSTA GREV
40. Gün

Senelerdir fabrika içinde sürdürdükleri diktatörce baskılar yetmiyormuş gibi grevin 30 uncu gününde işçi düşmanı haline gelen, fazla ücret aldıklarından dolayı MONTAJCI İzzet Beyin menfaatleri uğruna herşeyi göze alan usta başılardan Abdurrahman Sevindik, greve katılanların üzerine yürümüş ruhsatsız tabancasıyla 17 yaşındaki Hamit Dönmez'i kasığından yaralamıştır.

Bu son olaya kadar MONTAJCI İzzet Ünver:

1 — Grevi önlemek için yeni işçiler almak istemişse de başaramamıştır. İşçiler greve başlamışlar ve işçi alımını önlemişlerdir.

Devamı 4. Sayfada

— Sen bu koltukta, yavrum, yaylanamazsın...

TÜRKİYE'de HALKIMIZ KURTULUŞ YOLUNDA

Dünyanın Sahibi Değişiyor

SÜLEYMAN ÜSTÜN

Dünya iyi bir yörüngeye giriyor. Üzerinde insanların yaşamağa başladığı günden bu yana, yalnızca güçlünün, paralının olan dünya, artık yavaş yavaş sahibini değiştiriyor. Dünyanın bu seferki sahibi, herşeyi yaratan, ne varsa hepsini emeği ile ortaya koyan (emekçi) oluyor.

İşte bundan sonra yaşanacak dünya olacak bu dünya... Tüm sıkıntılar sona erecek, yokluklar, geçim darlıkları, kötü yerlerde yaşamalar, okulsuzluk, topraksızlık, işsizlik, kötü beslenme, hepsi hepsi sona erecek. Bundan sonra tüm insanlar birbirlerini sevecekler. Kötülüklerin her çeşidi kalkacak ortayerden. Bütün insanlar güvenle bakacaklar yarınlarına. Birinin yiyecek ekmeği, barınacak damı yokken, öbürü gecede onbinleri, yüzbinleri indiremiyecek cebine. İnsanca bölüşülecek nimetlerin tümü. Bu bölüşmede emek ve topluma kazandırılan değer esas ölçü olacak.

Tabii sanıldığı kadar kolay olmuyor, olmıyacak ta bu. Dünyanın eski sahibi, işi, ekmeği elinde bulunduran sermaye sınıfı, bırakmak istemiyor bu sahipliği. Bunun için çeşitli yollar arıyor, yeni yasalar çıkarıyor. Akla gelmedik çarelere başvuruyor. En önemlisi insanların iyi düşünmesini, doğruları görmesini önlüyor. Daha doğrusu önlemeye çalışıyor.

Bunu önliyebilmek için en çok yapmak istediği şey de emeği ile geçinen kişileri, yani işçi olan insanları biribirine düşürmek oluyor. Öyle taktikler, öyle noktalar buluyor ki, hiç farkında olmadan işçiler düşüyorlar birbirlerine. Aynı işyerinde çalışan, aynı köyde oturan insanlar bakıyorsun bir hiç yüzünden dövmüşler birbirlerini.

Sonra bu sermaye sınıfı, işçileri birbirleriyle dövüştürdüğü gibi, yine işçilerle, işçilerin haklarını arıyan, onlardan yana olan örgütlerle de karşı karşıya getiriyor işçileri. Bu konuda çok örnekler var. Bugün öyle öğrenci kuruluşları var ki, bu öğrenciler her zaman, her yerde işçilerle beraber. Onların hakları onların gelecekleri için uğraşıyorlar. Bunlara, yani gençlere de karşı çıkarıyorlar işçileri. Özü göstermeden, görünüşteki ufak tefek noktaları göstererek işçileri, köylüleri gençlerin aleyhine kışkırtıyorlar.

Öğretmenler, onların kuruluşları da işçilerin sorunlarına dönük çalışmalar yapıyorlar. Onlar, çok iyi niyetlerle, çalışan insanlara doğruları göstermek için uğraşıyorlar. Bu konuda gösterilecek en iyi örnek, bir öğretmen kuruluşu olan TÖS'tür. TÖS, yani (Türkiye Öğretmenler Sendikası) öğretmenlerin sorunlarıyla uğraştığı gibi işçilerimizin, köylülerimizin sorunlarıyla da ilgileniyor. Onlar için uyarıcı, aydınlatıcı çalışmalar yapıyor. Seminerler, açıkoturumlar, konferanslar düzenliyor. Başka kuruluşların bu konudaki çalışmalarını destekliyor.

Genellikle bir köylünün, bir işçinin oğlu ya da kızı olduğu için öğretmen, sıkıntının, yokluğun ne demek olduğunu, sömürünün nasıl yürütüldüğünü iyi biliyor. Bunu ortaya koyuyor. Kurtuluş yollarını gösteriyor.

Dünyanın eski sahipleri, yani büyük zenginler, işçileri köylüleri sömürenler bu öğretmenleri de düşman olarak gösteriyorlar işçilere. Onu lekelemek, halkın gözünden düşürmek için türlü dümenler çeviriyorlar.

Yine işçi ve köylülerden, yani yoksul kişilerden yana olan tiyatrolar var. Oraları da kötü yerler olarak belletiyorlar bu yoksul kişilere. Kendi mutluluklarını da, tüm mutlulukları da halkın kurtuluşunda ve mutluluğunda gören, bu konuda yazı yazan, konuşan, çeşitli eylemler gösteren aydınlara da aynı şeyleri yapıyorlar. Onları da tehlikeli kişiler olarak gösteriyorlar halka. Kısaca halkın tutunacağı bütün dallara pislik sürüyorlar.

Tabii geçici bütün bunlar. Dünyanın ezilen, horlanan insanları görüyor artık oynanan oyunları. Bizde de gerçekler su yüzüne çıkıyor yavaş yavaş. Bundan sonra onların kötü dedikleri ne iyi diyecek bütün çalışanlar. Gelecek yazılarımızda bunu kanıtlıyan gelişmeleri yazacağız.

İŞÇİ-KÖYLÜ-GENÇLİK HAREKETLERİ

— MAGİRUS işçileri greve devam etmektedir.

— İstanbulda, İstanbul Matbaası işçilerinin grevi 280 inci gününde.

— Keban Barajı inşaatında 2000 işçi yabancı işverenlere karşı grev yapmaktadır.

— Avustralyaya gönderilen işçiler perişanlık ve çaresizlik içinde.

— Diyarbakırın Hazro ilçesinde, iki köy ağasının silâhlı çatışması sırasında bir vatandaşın yaralanması sonucu halk galeyana gelmiş, hükümet binasını basarak, kaymakam ve savcılığa ait odaları tahrip etmişlerdir.

— Yeni Amerika Birleşik Devletleri Büyük Elçisinin Türkiyeye gelişi vatansever Gençlik tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Büyük Elçi kisvesi altında, yıllarca casusluk teşkilatında çalışmış olan, kurtuluş savaşı veren Vietnam halkına kan kusturan KOMMER'in gelişini gençlik haklı olarak protesto etmiş ve polisin baskısına karşı direnmişlerdir. Halk Düşmanı Kommerin gelişi 5 gencin tutuklanması ve hapsedilmesile sonuçlanırken Cumhurbaşkanı Cevdet Suiaya itimatnamesini veren Kommer de görevine başlamıştır.

Kommerin gelişiyle ilgili olarak Gençlik Örgütleri :

— Emperyalizme HAYIR.

— 30.000 civarındaki askeri. 52 ikili anlaşması 100 ü aşkın üs ve tesisi ile Türkiyedeki Amerikaya HAYIR.

— Emperyalizmin aleti olan Nato'ya HAYIR...

Bildirilerini Halka dağıtmışlardır.

— Özel Okulların devletleştirilmesi konusunda İstanbul Üniversitesinde yapılan toplantıya grevci Magirus işçileri de katılmış, bu olay gençliğin sevgı tezahürlerine sebep olmuştur.

— Teknik okullar ve Teknik Üniversitesi boykota gitmektedirler.

DÜNYA'da HALKLAR KURTULUŞ YOLUNDA

KOREDE GERİLLA SAVAŞLARI

MINU INKAYA

Kore'yi biz Kore Savaşından tanırız. 1950 yılında Amerikanın baskısı ile savaşa katıldık, ve binlerce Anadolu çocuğunu oraya gömdük. 3 yıl süren (1950 - 1953) savaşın sonunda kuzey Kore'de Amerikalılar bombalanmadık az köy ve şehir bıraktılar. Amerikan mezalimi Viyetnamda uygulanandan farklı değildi, ama Kore Savaşı basında Viyetnam kadar rağbet görmedi. Bu yüzden halklar gerçekleri öğrenemedi.

1953'te savaş bitince Amerikalılar tıpkı Viyetnamda olduğu gibi Koreyi suni olarak kuzey ve güney diye ikiye ayırdılar. 10 milyonluk kuzey Koreye karışmadılar, ama 30 milyonluk güney Korede kendi adamlarını iktidara getirdiler. Bugün güney Korede sefalet, cehalet, fuhuş gibi bütün toplumsal belalar kol geziyor. Peki, milyonlarca Amerikan yardımı nereye gitti? Niye kalkınamadı bu geri bırakılmış ülke?

Şimdi öğrendiğimize göre, 1967 yılının ortalarından beri güney Korede iktidara karşı gerilla savaşları yürütülmektedir. Aynı yılın Haziran ile Ekim ayları arasında 120 silâhlı çatışma olmuş, 401'i Amerikalı olmak üzere 476 ordu görevlisi öldürülmüştür. Bu gerilla birlikleri Viyetnamdaki Ulusal Kurtuluş Cephesi gibi düzenli, bir elden idare edilmiyor henüz. Koredeki olaylar münferit olaylar biçiminde. Güney Koredeki gerillaların amacı, ülkelerindeki Amerikan askerlerini kovmak ve Koreyi bir bütün ülke haline sokmak, yani kuzey ile güneyi birleştirmek.

Gerillaların silâhlı çatışmaları dışında halk ta direnmektedir. Mesela, öğrenci gösterileri çok kalabalık ve etkili olmaktadır. 1968'in ilk üç ayında sanayi işçileri 120 defa greve gittiler, grevlere 82.000 işçi katıldı. Güney Korede köylü de huzursuzdur. 1968'in ilk üç ayı içinde 59.000 köylüyü içine alan 71 olay kaydedilmiştir.

Bu gösterilere karşı güney Kore iktidarı ne yapıyor acaba? Ordu mevcudunu 700.000'e yükseltmiş, bir milyona çıkarmak için de plânlar yapılıyormuş. 50.000 kişilik polis kuvvetleri çoğaltılma yolunda. Gizli polis servisinin mevcudu inanılmayacak bir sayı: 320.000.

Görüyoruz ki, geri bırakılmış ülkelerde uyanma hareketleri başladı mı, Amerikan kuklası iktidarlar hemen orduya ve polise kuvvet veriyor. Zaten fakir olan millî bütçelerine ilâve gider yüklüyorlar. Kukla iktidarlar kime karşı yapıyorlar bu masrafları? Dışardan gelip te üslenmiş Amerikalıya değil de, ülkesinin gidişini beğenmeyen öz halkına karşı. Tarihten ders alamıyanlar, Viyetnam örneğini hiç mi hiç unutmasınlar.

MISIRDA KARIŞIKLIK

1967 İsrail savaşından yenik çıkan Mısırda son günlerde öğrenci gösterileri aldı yürüdü. Yenilginin verdiği ezikli̇k, Sina yarımadasının hala İsrailin elinde olması öğrencilerde hükûmete karşı bir güvensizlik uyandırmaktadır. Halen, Mısırda bütün üniversiteler ve yüksek eğitim enstitüleri kapatılmış durumdadır. Öğrenci gösterileri toplum polisi ile bastırılmakta, arada gaz bombaları ve silâhlar patlamaktadır. Gösterilerde 20 kişinin öldüğü, 200'den fazla öğrencinin tevkif edildiği bildirilmektedir.

ÜRDÜN

Kral Hüseyinin durumu oldukça tehlikede. İdare merkezleri Ürdünün başkentinde bulunan Filistin komandoları ülkede iç savaş çıkaracak güce gelmişlerdir. Şimdilik iç savaştan kaçınmaktadırlar çünkü birinci sayımızda da yazdığımız gibi bugün düşman İsraildir. Mülteci kaplarında ve halk arasında çok taraftarları vardır komandoların. Ayrıca, devamlı baskınlarından bizar olan İsrail de Ürdüne misillemede bulunmaya başlamıştır. Hüseyin'in bu karışıklıktan nasıl kurtulacağı doğrusu merak konusudur.

VİYETNAM SÖZLÜĞÜ

1. Viyetnam — Asyanın güneydoğusunda küçük bir ülkedir. Tarihi çok ama çok eski yıllara dayanır. Yüz yıl kadar önce Fransız ordusu Viyetnama zorla girdi. Yedi yıl süren bir savaşın sonunda, 1954'te, küçücük Viyetnam emperyalist Fransız ordusunu dize getirdi. Birçok ülkenin katıldığı barış antlaşmasında, Viyetnamın iki yıl süre ile kuzey ve güney diye iki ayrı bölge olarak kalmasına, bu süre sonunda yapılacak seçimlerle işbaşına gelecek hükumetin iki bölgeyi birleştirmesine karar verildi. Serbest seçimlerden kendi çıkarı yönünden ürken Amerika, güney Viyetnamda kukla hükumetler kurdurdu ve antlaşma hükümlerini açıkça çiğnedi. Sekiz yıldanberi güney Viyetnamda tüm halkının katıldığı ve insanlık tarihinin bugüne kadar yazdığı en kanlı ve zalim bir savaş verilmektedir. Düşman teknikte dev hamleler de yapmış olsa, akla durgunluk verecek silâhlar da kullansa, bir ülkenin tüm halkı bağımsızlık savaşına katıldı mı yenilmez oluyor. Amerika halen Pariste kuzey Viyetnam ve Ulusal Kurtuluş Cephesi temsilcileri ile barış görüşmelerine başlamış durumdadır. Güney Viyetnam temsilcisini ise ne arayan var, ne soran.
2. Ulusal Kurtuluş Cephesi — 1960 yılında güney Viyetnamda kurulan ortak bir cephedir. Bu ortak cephe, Viyetnam toprağını askeri ile işgal eden Amerikan emperyalizmine karşı her tabaka ve sınıftan, çeşitli dinlerden, değişik partili ve partisiz Viyetnamlıdan kurulmuştur. Ortak cephenin silâhlı birliklerine batılılar VİYETKONG adını vermişlerdir.
3. Amerikanın Viyetnamda 1 Ocak, 1961'den 12 Ekim, 1968'e kadar uğradığı kayıplar —

Tüm : 215 383 kişi

Ölü	:	33 340
Yaralı	:	180 839
Kayıp ve esir	:	1 204
		215 383

(Bu sayılar Amerikan hükûmetinin verdiği istatistiklerden alınmadır. Ulusal Kurtuluş Cephesinin verdiği Amerikan kayıpları sayısı daha da yüksektir.)

İSTANBUL PERDE ARKASI

KURTULUŞ yolu

İstanbul Belediyesi Emperyalizme Hizmet Ediyor.

CAN AÇIKGÖZ

Geçen yazımızda Belediyenin zengine hizmet ettiğinden söz etmiştik. Bu yazıda ise madolyonun öbür yanına dokunacağız.

Konuyu daha iyi anlayabilmek için İ.E.T.T. İdaresini ele alacağız. Bilindiği gibi İ.E.T.T. idaresi Belediyeye bağlı ama bütçesi ayrı olan bir kuruluştur. Ve Elektirik, havagazı, taşıma işlerini yapmayı üzerine almıştır. 1969 bütçesi 620 milyon lira civarında olacaktır. Yani İstanbul Belediyesinin kendi bütçesinden daha fazla bir miktar.

Bu idarenin Emperyalizmin emrine girmesi işletmelerin kuruluşu ile başlar. Bu bakımdan işletmelerin kuruluşunu kısaca hatırlatmakta fayda vardır.

Elektirik işletmesi, 1910 senesinde Merkezi Peşte'de (Macaristan) olan GANZ şirketi tarafından işletilmeye başlanmıştır. Bu şirkete 50 senelik bir imtiyaz verilmişti. Daha sonraları Ganz Şirketinin hisseleri Belçikada SOFİNA firmasına devredilmiştir.

Kadıköy havagazı işletmesi, 1891 senesinde Charles GEORGİ adındaki bir Fransız mühendisi tarafından kurulmuştur. Onun da imtiyazı 50 sene idi. Yani bu işi 50 sene müddetle yalnız o yapacaktı. Beyoğlu Gaz İşletmesi de 1914 de Fransız, Oktav Bezanson — Lui Boer firmasına devredilmişti.

Tranvay İşletmesi, 1869 yılında Kostantin Karopano efendinin kuracağı şirket tarafından işletilmeye başlandı. Bu şirkete Osmanlı Bankası da ortak oldu. Osmanlı Bankası da Fransızların bankası idi.

Tünel İşletmesi, 1867 de İstanbula turist olarak gelen Henri GAVAN adında bir Fransız mühendisinin teşebbüsü ile 1869 da İngiliz Şirketi olarak kuruldu.

Otobüs İşletmesi de ilk olarak tüneli işleten İngiliz Şirketi tarafından işletilmeye açılmıştır.

Bu kısa hatırlama, bu hizmetlerin kuruluşunda yabancıların elinde olduğunu göstermektedir. O zaman İngilizler, Fransızlar ve diğerleri kendileri gelmişler, kendi şirketlerini kurmuşlar ve kazandıkları paraları alıp memleketlerine götürmüşlerdir. Halkın hizmetini görmek şeklinde olan bu faaliyetler, aslında, yabancılara ve onların sanayilerine ve sermayelerine hizmetten başka bir şey değildi.

Daha sonraları bu işletmeler muhtelif tarihlerde millileştirildi ve hepsi Ama gel görki, yabancılara hizmet, emperyalizme hizmet yine devam etmektedir.

Bu işleri artık yabancı şirketler yapmamaktadır. Yabancı Şirketler kovulmuştur ama, onlara milyonlar kazandıran ilişkiler, onlara olan bağlılık hâlâ devam etmektedir. Yabancılar milyonları şimdi, kredi vermek, proje İ.E.T.T. İdaresi adı altında toplanda. yapmak, yüksek fiyatla malzeme ve araç satarak vurmaktadırlar.

Elektirik İdaresi için Amerikadan 1958 de 32 milyon liralık bir kredi alınmıştır. Bu para faizleri ile beraber ödenmiştir. Bunun gibi alınan daha bir çok faizli kredi vardır. Ve bunların hepsi yardım kisvesi altında yapılmaktadır. Ayrıca yabancı şirketlere her sene milyonlarca lira danışma parası ödenmektedir. Meselâ, yine Elektirik İşletmesi için Fransadan alınan kredi ile yine bir Fransız Şirketi olan SOFRALEC firmasına bir etüd yaptırılmaktadır. Meselâ, yine bu konuda EBASCO AMERİKAN firmasına bir rapor hazırlatılmaktadır. Elektirik İşlmetesi için Avrupadan, Amerikadan kredili santral teklifleri vermeleri istenmiştir.

Taşıt İşletmesinde de durum aynıdır. Ve hatta, bu işletme, yapacağı plânlara ait en ufak bilgileri dahi yabancı şirket raporlarına dayandırmaktadır. Mesela İstanbul Şehrinin ileride nufusunun ne olacağını, DAMOC AMERİKAN firmasına hesaplatmaktadır. İstanbul için gerçekten önemli bir konu olan Metronun da projeleri Fransız S.G.T.E. firmasına yaptırılmaktadır. Ve bütün bunlar için, dolaylı da olsa paralar ödenmektedir.

Troleybüs hikâyesi ise ayrı bir mesele. İtalyadan getirtilen 100 troleybüs adedi 400.000 liradan, İdareye 40 milyon liraya mal olmuştur. Bu miktara tesis masrafları dahil değildir. Oysa şimdi, ilgililer, troleybüsün İstanbul için kullanışlı bir araç olmadığından dert yanmaktadırlar. Ve İ.E.T.T. nin kendi atelyelerinde 200.000 liraya troleybüs yaptıklarını açıklamaktadırlar. Ama ne varki, 40 milyon lira, bir kere İtalyan Şirketinin kasalarına girdi.

Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Emperyalizm soygunculuğunu artık bu yollardan yürütmektedir. Ve sözde, halka hizmet için çırpınan bizim Belediye ve İ.E.T.T. idaremiz de bu oyunun içinde kendince bir yer almaktadır. Olan fakir fukara halka olmaktadır. Çünkü İ.E.T.T. hep zarar etmektedir. Zararı karşılamak için de her sene tarifeler yükseltilmektedir. Sonunda bu paralar ya etüd, proje, ya kredi faizi, yada pahalı malzeme ve araç bedeli olarak Avrupalara Amerikalara gitmektedir.

Bu konuları yeri geldiğinde teker teker ele alıp inceleyeceğiz. Ama şimdilik, kaldırılan otobüs pasolarının, artan elektirik ve su fiyatlarının gerçek sebebinin bu dış soygun, yani emperyalizm olduğunu belirtmekle yetineceğiz.

SÖZLÜK : Emperyalizm

Sömürü iki türlüdür :

I. Birincisi, bir ülkenin kendi içinde olur. Bir toplumda genel olarak iki türlü insan vardır:

a) Çalışanlar (Emekçiler)

b) Çalıştıranlar (Patronlar, Toprak Ağaları, büyük tüccarlar).

Çalıştıranlar, mal, mülk sahibidirler. Fabrikaları, büyük toprakları vardır. Çalışanlar ise mal, mülk sahibi değillerdir. Onun için de; yaşamak için, başkalarının emrinde çalışmaya mahkûmdurlar. Ve kendilerini çalıştıranlar tarafından sömürülürler. Patronlar gittikçe zenginleşir ama malları meydana getirenler ancak kıt kanaat geçinebilirler. İşte bu iç sömürüdür.

II — EMPERYALİZM ikinci türlü sömürüdür. İlerlemiş, gelişmiş ülkeler, sanayileşmiş ülkelerdir. Meselâ AMERİKA. Bu ülkelerde fabrikalar 9-10 Bin işçinin çalışacağı kadar büyüktür. Bu ülkelerin nüfûslarına bakacak olursak köylüler azdır.

İşte böyle ülkelerde bir an gelirki; iki mesle çıkar ortaya ve kendi içlerinde sıkıntı başlar. **Evvela yapılan mallar kendilerine çok gelir, alıcı bulunmaz ve fabrikalarda stoklar çoğalır. Sonra o büyük fabrikaların çalışması için lâzım olan ham maddeleri yetmez.** İşte bu sıkıntılı durumdan kurtulmak için, ellerini diğer ülkelere atarlar. İşlerine en çok gelen ülkeler ise GERİ KALMIŞ ÜLKELERDİR.

Bir kere, geri kalmış ülkelerin sanayileri zayıftır. Öyleyse ellerindeki malları onlara satmak kolaydır. Sonra geri kalmış ülkelerin sanayileri zayıf olduğundan; ham maddeleri daha kullanılmamıştır. Meselâ Demir, Krom, petrol gibi. Halbuki zengin ülkenin, meselâ AMERİKA'nın da bunlara ihtiyacı vardır. Ve zengin ülkeler, gerikalmış ülkeleri hakimiyetleri altına almak için türlü yollara baş vururlar, hakimiyeti altına aldıkları ülkelere kredi verirler sömürürler, onlara mal satarlar sömürürler, onlarla ortak olurlar, şirket kurarlar, ham maddelerini alırlar sömürürler.

İşte bu türlü sömürüye EMPERYALİZM DENİR. İkinci dünya savaşına kadar en büyük emperyalistler Avrupada idi: İngiltere, Fransa, Almanya gibi. İkinci dünya savaşından sonra ve halen en büyük Emperyalist ülke Amerikadır.

SOSYALİZM ve DİN

OYA SENCER

I

Sosyalistlerin din konusundaki tutumu hakkında sık sık yanlış ve aldatıcı bilgiler verilmektedir. Bu yanlış bilgilerin maksadı, sosyalistlerin dinsiz Allahsız olduklarını, sosyalist bir düzen geldiğinde ibadetin yasak edileceğini yayarak, sosyalizmi dinine bağlı halkın gözünden düşürmektir.

Böyle yalan yanlış bilgiler yaymakta kimlerin menfaati olduğuna ve sosyalizme neden bu yoldan saldırılmak istendiğine bir bakalım.

Din, herşeyden önce, bir inançtır. Yüzbinlerce yıl önceki insanlar bile, yüce bir varlığa inanma, kendilerinden büyük bir güc tapınma ihtiyacını hissetmişlerdir. Bu inancın kökü, yüzbinlerce yıl önce yaşamış insanların, çevrelerinde olup bitene karşı duydukları korkudur. Bu korku, ilk insanları, açıklayamadıkları, açıklayamadıkları için de korktukları varlıklara, meselâ bazı hayvanlara, bazı bitkinlere yağmura, güneşe, aya, fırtınaya, toprağa tapınmaya itmiştir. İnsanlar ve insanlık ilerleyip, insanın bilgileri ve gücü arttıkça, tapınılan varlık ve olayların sebepleri anlaşılmış ve artık bunlara tapınılmaz olmuştur. Bu basit din anlayışı değişmiş, yüce ve tek bir tanrıya tapınma biçiminde «tek tanrıcı» denilen dinler doğmuştur. Tek tanrı düşüncesinin ve tek tanrıya inanan dinlerin doğuşu, insanlığın binlerce, yüzbinlerce yıllık geçmişi içinde çok yakın zamanlara rastlar. Bu geçmiş 2500 yılı aşamaz. Böylece, ilk dönemlerde kaynağını korkudan alan din duygusu, artık korkudan sıyrılıp sevgi üzerine, ahlâk üzerine, şahsî inanç üzerine kurulmuş olur. İşte bütün dinlerin özü, bu inançtır. İbadet biçimleri değişir, ama üstün bir varlığa inanmak her dinde aynı kalır. Her dinin özü, şu halde, yüce bir varlığa inanmak ve insanları sevmek, ahlâklı olmak, topluma yararlı bir insan olmaktır. Müslümanlık da, kutsal kitabı Kuran'da, inananlara sevgiyi, insana saygıyı, ahlâklı olmayı ve topluma yararlı olmayı telkin eder. Namussuz, toplumun zararına çalışan, insanları sevmeyen bir kişi ne kadar ibadet ederse etsin gerçek bir dindar sayılamaz.

Din bir inanç olduğuna göre ve özünü de yüce bir varlığa, Tanrıya inanmaktan aldığına göre, bir baskı aracı haline getirilmesi ve kişilerin dinî inançlarına karışılması, dinin özüne aykırıdır.

İşte bir sosyalist bunu bilen kişidir. Sosyalistlere göre din bir inanç meselesi olduğuna göre, kimse dindar bir kişiye bu inancı için baskı yapmak hakkına sahip değildir. Nasıl ki, din adına da hiç kimseye, din bir araç olarak kullanılarak baskı yapılamaz. Sosyalist düzen halkın dinine bütün düzenlerden daha saygılı olacaktır. Çünkü sosyalistler, din duygusunun bir inanç olarak halkın içinden zorla sökülüp atılamıyacağını, böyle zorlamaların tam tersi sonuçlar vereceğini bilirler... Sosyalist düzende din hürriyeti tam olacaktır. Çünkü sosyalistler, kişilerin inançları üzerine her türlü baskıyı reddederler. Ama sosyalist düzen bir tek şeye karşıdır. Sosyalist bir düzende hiç kimse kendisinin veya sınıfının menfaati için halkın din duygularını istismar edemeyecek, din ticareti yapamıyacaktır. Kimse dini, araç kullanarak insanların uyanmasını engelleyemiyecektir. Gerçek dinle ve dindarlıkla hiç bir ilgisi olmayan bu gibi davranışlardan çıkarları olanlar vardır ve bunlar sık sık halkı aldatarak uyanmalarını engellemektedirler.

Sosyalistlerin dini yasak edeceklerini yayanlar kimlerdir? Bir düşünün şöyle. Bunlar halkın uyanmasını istemeyenler, ya da bu gibi halk düşmanlarının kandırdıkları kimselerdir. Sosyalist bir düzende bu sömürücüler, halkı uyutmak ve bu uykudan yararlanarak sömürmek isteyenler, artık isteklerini yapamıyacaklardır. Sosyalist bir düzende, inançlarında hür kaldığını, hatta her zamankinden daha hür olduğunu gören halk, bu gibilerin uydurmacalarına karşı çıkacak onların yalanlarını dinlemeyecektir. O zaman bu sömürücülere toplumda yer kalmıyacaktır. İşte onlar bunu bilir, bundan korkarlar. O günlerin gelmemesi için halkın inançlarını da sömürerek bir sürü iftirayı yaymaktan çekinmezler.

Dini baskı altına almak isteği, sosyalistçe bir görüş değildir. Olsa olsa halkı hiçe sayan bir görüştür. Ama din'in sömürülmesine imkân vermek, yani din adına halkın kandırılmasına göz yummak da halk düşmanlığıdır. Halkın düşmanı değil gerçek dostu olan sosyalist, din sömürücülerini engelleyecektir. Böylece halk, her konuda olduğu gibi inanç konusunda da ilk defa gerçekten hür olacaktır.

Şu halde, dinî inançta ve ibadette sonuna kadar hürriyet, ama inanç sömürücüleriyle, dini bir sömürü ve uyutma aracı olarak kullananlarla sonuna kadar savaş sosyalizmin din konusundaki gerçek düşünceleridir.

NOT: İkinci yazımızda inanç sömürücülerinin kim olduğu, dinin bir sömürü ve uyutma aracı olarak nasıl kullanıldığı ele alınacaktır.

ANAYASA'DA GERÇEK HAYATI GÖR - ÇEK

Gazetelerden okuduğumuza göre devrin iktidarı Anayasa'yı değiştirmek düşüncesinde. Mecliste gerekli çoğunluğu sağlayamadığı için de bunu gerçekleştiremiyor. Eğer mecliste gerekli çoğunluğu sağlarsa tamamen A.P. nin görüşüne uygun yeni bir Anayasa hazırlamak niyetinde.

Bugün artık açıkça ortaya çıkmıştır ki, iktidar partisi memleketin büyük çoğunluğu olan emekçilerin bilinçsiz oyları ile meclise geldiği halde onlardan yana değildir. Onların hayatlarına yenilik, değişiklik katacak onların hayat seviyelerini yükseltecek bir parti değildir. Anayasa açısından A.P. bir türlü sadete gelememiştir. Çünkü, 32 milyonluk Türkiye nüfusunun 31,5 milyonundan çok, geride kalan yarım milyonluk bir azınlığın zengin ve kodaman kardeşlerin partisidir, A. P. Bu partinin bütün sözcüleri yaptıkları çeşitli beyanatlarda bunu gereğinden de fazla bir açıklıkla ortaya koymuşlardır. En basit misâli; eğer köylüden ve işçiden yana bir parti olsaydı onların her türlü TEMİNATLARI olan bugünkü Anayasa'yı en yüksek rafa kaldırır ve de onu değiştirmek arzusunu gösterirlermiydi? Reddi mümkün olmayan bir gerçek te Türkiye'de 45 yıldır var olduğu söylenen demokrasi sınıflar arasında eşitçe kasten uygulanmamıştır. Bunun sebebi de, emekçilerin davalarına sıkı sıkıya sarılıp meclise kendi öz seslerini duyaracak diğer sınıfla aynı oranda temsilci gönderemeyişleridir.

Demokrasiyi daima halkın kendi kendisini idaresi olarak tarif etmişler fakat, seçimlerde hep yalan dolan hâtta rey satın alımına kadar varan türlü sahtekârlıklarla hep kendilerini seçtirmişlerdir. Kasten cahil bıraktıkları halkı kendi suiniyetlerine alet etmişlerdir.

seçimlerde hep yalan dolan hğüvg.r b

Eğer bunun aksi varit olsaydı, mecliste 31,5 milyon emekçiyi 14 kişilik emekçi vekili temsil ederken yarım milyonluk bir azınlığı 436 hakim sınıf vekili temsil edermiydi? Bu durum gösteriyor ki Türkiye'de devlet çarkı zenginlerden yana dönüyor, işçi, köylü ve tüm emekçilerin hiç bir teminatları yok, millî gelir katiyyen eşit bölünmüyor, meclisten emekçiler ve halkın büyük çoğunluğu lehine hiç bir karar çıkmıyor, vergi kaçakçılığı iç ve dış ticarette büyük vurgunlar, var demektir.

Emekçilerin millet meclislerinde çoğunluğu almadığı ülkelerde, kendi sınıfından başkalarına rey veren vatandaş kendisini böyle soydurtur, zengin her haltı karıştırır emekçiye karın tokluğuna kölelik kalır, memlekette hukuk düzeni gerekli şekilde çalışmaz, fakirler ezilir sömürülür, en mühimi o memleketlerde halktan yana görünmeğe çalışan iktidar, oyları ile geldiği mecliste en büyük hiyaneti her türlü kalıba sokup vatandaşa yutturur, yutturuyor demektir.

Bu durumda memlekette demokrasi değil demokratik istibdat vardır. Zira, halk seçimden seçime kendini ezip, sömürecek olanları değiştiriyor, damarından kan emip doyan sülüğü atıyor yerine yenisini yapıştırıyor demektir.

Türkiyedeki demokrasi işte budur.

Ergin Ersoy

Magirusta Grev 40. gün

Baştarafi 1. de

2 — İşçi temsilcileri sus payı tekliflerine yanaşmamışlardır.

3 — Temsilcilerin üçü de işten çıkarılmış, gözdağı verilmek istenmişse de işçiler korkmamışlar daha çok birleşmişlerdir.

4 — Grev günü sabahı işçinin temsilcisi, mert ve namuslu lideri Zennur Köseyi, jandarmanın bilgisizliğinden istifade ederek «Delidir» ihbariyle akıl hastahanesine sevkettirmişse de bunda da muvaffak olamamıştır.

5 — Gazetelere yüksek ücretli ilânlar vererek grevin halka duyurulmasına fırsat vermemek istemişse de bunda da muvaffak olamamıştır. Çünkü İşçiler grevi yollara yazmışlar, duvarlara ilânlar asmışlardır. Bunun yanı sıra gazetemiz de Magirus işçilerinin grevinin halka duyurulmasında elinden gelen gayreti esirgememiştir.

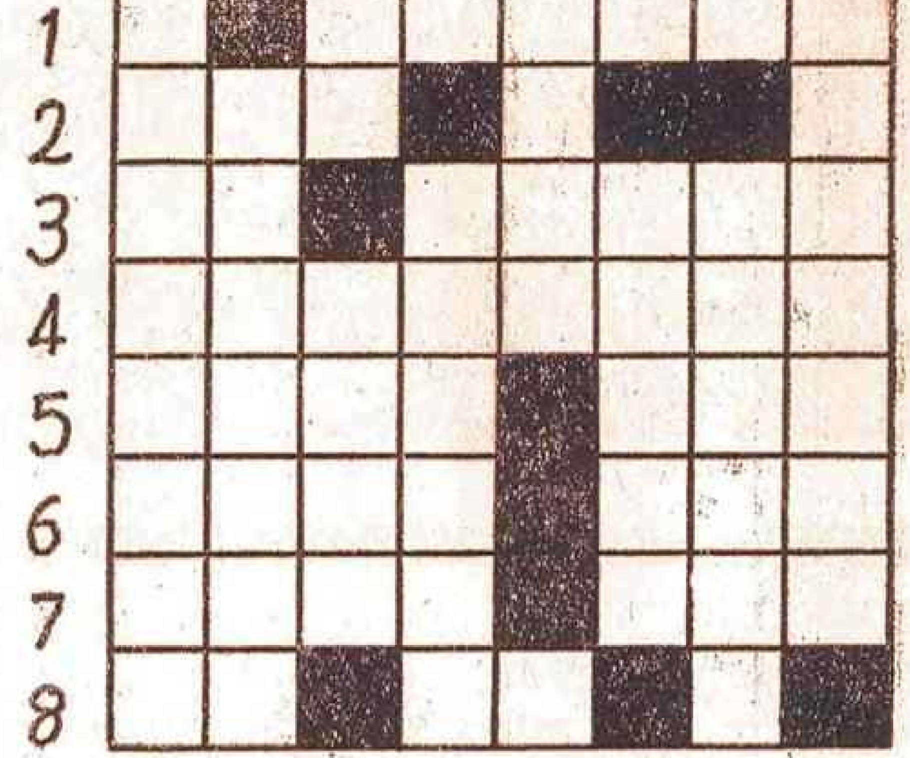
Böylece; çaresizlik içinde, işi şiddete dökmek suretile meseleyi halledebileceğini sanan MONTAJCI yine yanılmaktadır. Hesapları bu yolda da tutmayacaktır.

İşçiler birlik ve beraberlik içinde olmanın en büyük kuvvet olduğunu çok iyi bilmektedirler. Bunun içindir ki; sonuna kadar direnmeye kararlıdırlar.

Grevin 32. gününde her davul vuruşta, binlerce işçinin katıldığı şenlik zafer heyecanını arttırıyor ve HAYKIRIYORDU BÜTÜN İŞÇİLER: HAKLAR VERİLMEZ ALINIR...

BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8

SOLDAN SAĞA

1 Tersi Başkent - 2 Tersi Ateş - 3 Tersi Yiyiciye emir, Politikacıların sıkılmadan bize okudukları - 4 Sonuna F gelirse bir sürat aracı ki bizde fiatlar bu hızda artıyor - 5 Bir Başbakan «Ben onu da aday göstersem milletvekili yaparım» demişti, Bir müzik Aleti - 6 Taze Değil, Tersi cefa - 7 İşinde uzmanlaşan, Tersi sonuna E gelirse Afrikada bir devlet - 8 Alfabedeki en az kullanılai bir harfin okunuşu.

YUKARIDAN AŞAĞI

1 Yalnız çok paralı kişilerin okuyabildikleri okul (iki kelime) - 2 Başa K gelirse köylerde konuk odası (iki kelime) - 3 Beyaz, Bizde politikacılar o yaratığa benzerler - 4 Yurdumuzda sözümona fabrikaların yaptığı iş - 5 Başa P gelirse kanunen yasak olduğu halde generallere dalkavukluk yapmak için çok sık kullanılır - 6 Kasnak - 7 Tersi Doktor ücreti - 8 Tersi Halk Kurtuluş ordusu.

Bağımsızlığımız

Baştarafı 1. de

netildiği için Ruslar protesto amacıyla bize nota verip dururlar.

Amerika bu tehlikeli oyunlara niçin girmektedir? Amerikanın ekonomisi silâh ve savaş endüstrisine sıöı sıkıya bağlıdır. Viyetnam savaşı boyunca Amerikada silâh endüstrisi iyi gelişti. Fakat Viyetnam halkı Amerikayı dize getirmiştir artık. Savaşın sonu uzaktan da olsa gözükmektedir. Amerika için bir savaşın sonu belli olursa, hemen başka bir yerde savaş çıkarmay abakar. Eğer kısa bi rsüre içinde Amerika bir yerde savaş çıkarmazsa, dev silâh sanayi duraklar, silâhlar, stok halinde elde toplanır. Onun için halkların uyanmaya başladığı herhangi bir ülkede — Korede, Türkiyede, Arap ülkelerinde — savaşlar çıkarılıp kan dökülecektir.

Halkımızın menfaati yönünden denizlerimizde oynanan harp oyunlarına seyirci kalmamamız, bağımsız bir ülke onuruyla hareket edip Montrö antlaşmasını ihlâl edici teşebbüslere müsaade etmememi zgerekir. Karasularımızda avını arayan kurta, Türkiyenin, bağımsızlığı söz konusu olduğu zaman, kuzu olmadığını hatırlatmamız şarttır.

A. E.

KURTULUŞ YOLU ⁂ Halk Gaze-tesi ⁂ Sahibi : Minu İnkaya ⁂ Sorumlu Müdür : Mehmet Adnan Er-miş ⁂ 15 günde bir çıkar ⁂ Fiatı 15 kr. ⁂ İdare Merkezi : HorhorCad. Molla Hüsrev Sok. No. 9/6 Aksaray ⁂ Baskı : Hermon Matbaası ⁂ Dizgi Yönet Matbaası ⁂ İlân pazarlıkla, Basıldığı tarih: 15/12/1968.